MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia 19 października 2021 r.

Znak sprawy: CPK-2.054.29.2021

Szanowny Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie nr 1228 złożone przez Panów Senatorów Wadima Tyszkiewicza oraz Krzysztofa Kwiatkowskiego, złożone podczas 29 posiedzenia Senatu RP, w sprawie projektu ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego CPK, wyjaśniam co następuje.

Proces inwestycyjny Centralnego Portu Komunikacyjnego prowadzony jest w sposób transparentny, a Ministerstwo Infrastruktury oraz spółka CPK rzetelnie informują mieszkańców o swoich zamierzeniach i rozwiązaniach technicznych, każdorazowo odpowiednio dobierając środki i zakres przekazu do etapu realizacji inwestycji. Z tego powodu dla prowadzonych projektów staramy się od wczesnego ich stadium zapewnić pełną informację, prowadzić dialog ze wszystkimi interesariuszami, a dzięki temu umożliwić jak najwcześniejsze podjęcie przez mieszkańców istotnych decyzji, także tych o charakterze bytowym, społecznym czy zawodowym. Wyżej wskazany sposób działania odzwierciedlony został między innymi w następujących sytuacjach czy przedsięwzięciach:

• w połowie 2019 r. zorganizowane zostały Regionalne Konsultacje Strategiczne w każdym z 16 województw Polski z przedstawicielami władz wojewódzkich, samorządów terytorialnych oraz regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska. Informacja zwrotna przesłana przez uczestników tych konsultacji została wykorzystana w procesie analitycznym na dalszych etapach realizacji inwestycji;

• od 10 lutego do 10 marca 2020 r. trwał I etap ogólnopolskich konsultacji projektu Strategicznego Studium Lokalizacyjnego (SSL), których celem było zebranie opinii w sprawie propozycji wytyczenia korytarzy o szerokości od kilku do kilkudziesięciu kilometrów, w których zostaną docelowo zaprojektowane przebiegi linii kolejowych o łącznej długości ok. 1800 km i inwestycji drogowych o łącznej długości ok. 400 km. Był to pierwszy, nieobligatoryjny (nie wymagany przez prawo i bardzo rzadko stosowany przez inwestorów publicznych w Polsce), etap konsultacji, w którym chcieliśmy możliwie jak najwcześniej przedstawić zamierzenia inwestycyjne wraz z ich proponowanym umiejscowieniem nie tylko w przestrzeni, ale także we wstępnych ramach czasowych;

• od 30 listopada do 31 grudnia 2020 r. trwał II etap konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategicznego Studium Lokalizacyjnego Inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Dokument został opracowany z uwzględnieniem uwag zgłoszonych podczas pierwszej tury konsultacji społecznych. Przebiegi linii kolejowych, zweryfikowane na podstawie uwag z pierwszej tury konsultacji społecznych, były przedmiotem równolegle prowadzonych wtedy prac analitycznych i studialnych;

• w ramach obu etapów konsultacyjnych do Ministerstwa Infrastruktury oraz CPK Sp. z o.o. wpłynęło blisko 160 tysięcy uwag;

• równolegle, od lipca 2020 r., trwały spotkania konsultacyjno-informacyjne z grupami gmin w zakresie inwestycji kolejowych programu CPK. Podczas spotkań omówione zostały etapy przygotowania inwestycji oraz uwarunkowania projektowe. Istotnym elementem spotkań była prezentacja warunków technicznych projektowania linii KDP. Podczas warsztatowej części omawiane były mapy z wstępnymi wariantami trasowań na danym odcinku. Na zakończenie spotkań przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego poproszeni zostali o przesłanie uwag do zaproponowanych wariantów trasowań. Do tej pory odbyło się 18 takich spotkań grupowych;

• od sierpnia 2020 r. były organizowane spotkania indywidualne z jednostkami samorządu terytorialnego. Ze strony samorządów w spotkaniach uczestniczyli: wójt/burmistrz/prezydent, zastępca wójta/burmistrza/prezydenta, sekretarz gminy oraz merytoryczni pracownicy urzędu (naczelnicy lub główni specjaliści) prowadzący zagadnienia z zakresu zagospodarowania, inwestycji czy środowiska. Rozmowy koncentrowały się wokół uwag zgłoszonych przez zainteresowane gminy. Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego wskazywali obszary krytyczne dla proponowanych przebiegów (m.in. obiekty użyteczności publicznej, zakłady pracy, zabytki, ujęcia wód itp.) oraz wskazywali preferowane przebiegi. Opinie te zostały włączone w proces analityczny nad przygotowywanymi wariantami trasowań dla danych odcinków. Do tej pory odbyło się 67 takich spotkań indywidualnych.

Ocena wpływu skutków realizacji postanowień dokumentu SSL na środowisko była, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania. W ramach tego postępowania między innymi opracowano prognozę o oddziaływaniu na środowisko, którą konsultowano z właściwymi organami (opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Głównego Inspektora Sanitarnego) oraz społeczeństwem. W prognozie dokonano oceny skutków środowiskowych w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska, w tym w aspekcie bioróżnorodności, obszarów chronionych (np. obszarów Natura 2000), a także zagadnień klimatycznych. Podkreślenia wymaga, iż stopień szczegółowości prezentowanych w prognozie analiz, zgodnie z obowiązującymi przepisami, powinien być adekwatny do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Ocena prowadzona była zatem w ujęciu korytarzowym – ogólnym. Pogłębione analizy środowiskowe, odnoszące się do konkretnych przebiegów/lokalizacji będą przedmiotem dalszych etapów prac przygotowawczych. W pierwszej kolejności w ramach studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego, a następnie – w najszerszym ujęciu - na etapie opracowywania raportu o oddziaływaniu na środowisko, na potrzeby uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dostępne będą wówczas szczegółowe dane projektowe pozwalające na odniesienie się do indywidualnych uwarunkowań środowiskowych obszaru inwestycji. Ustalenia zawarte w raporcie będą podlegały weryfikacji, również pod kątem prawnym, przez organy ochrony środowiska w toku postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W tym roku w ramach opracowywania Studiów Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowych (STEŚ) rozpoczęły się spotkania z władzami i mieszkańcami miejscowości, przez które przebiegają projektowane warianty przebiegów. Szczegółowy harmonogram konsultacji dostępny jest na stronie: https://www.cpk.pl/pl/dla-mieszkancow/konsultacje-spoleczne-dla-inwestycji-kolejowych .

Celem STEŚ jest przeprowadzanie wielobranżowych analiz mających na celu wybór optymalnego wariantu inwestorskiego. Jest to nadal wczesny etap realizacji inwestycji, gdzie zaproponowane 4 warianty przebiegów podlegają uszczegółowieniu i mogą ulec zmianie, m.in. na podstawie uwag zgłaszanych w ramach konsultacji społecznych. Opracowanie przebiegu wariantów wymaga wykonania wielu prac o charakterze inwentaryzacyjno-rozpoznawczym, m.in. badań geologicznych, wizji terenowych. Ze względu na niezbędną szczegółowość tych działań konieczne jest wstępne ograniczenie obszarów, na jakich będą prowadzone. Był to właśnie jeden z celów opracowania SSL: wyznaczenie szerokich korytarzy z uwzględnieniem opinii społeczeństwa tak, aby na kolejnych etapach w ich obrębie prowadzić czasochłonne i kosztowne prace uszczegóławiające, prowadzące do wyznaczenia kilku wariantów szczegółowo badanych w ramach STEŚ. W toku opracowania tego dokumentu przewidziano ścisłą współpracę z przedstawicielami władz lokalnych i mieszkańcami.

Biorąc pod uwagę główny cel określony w Programie Wieloletnim wprowadzonym Uchwałą Rady Ministrów[1], jakim jest ukończenie prac planistycznych i przygotowawczych, umożliwiających rozpoczęcie w roku 2023 budowy lotniska i inwestycji towarzyszących, działania koncentrują się obecnie na realizacji prac umożliwiających wykonanie powyższego celu. Rozpoczęcie budowy rozumiane jest przy tym jako podjęcie tzw. prac przygotowawczych w rozumieniu prawa budowlanego, czyli rozbiórka obiektów, niwelacja terenu, prace ziemne, przyłącze do sieci infrastruktury.

W zakresie prowadzonych działań począwszy od listopada 2020 r. realizowane są analizy środowiskowe, w tym inwentaryzacja przyrodnicza oraz – od stycznia 2021 - badania terenu. Analizy środowiskowe są prowadzone we współpracy z Konsultantem ds. Ochrony Środowiska - firmą Arup Polska Sp. z o.o. na podstawie umowy zawartej przez CPK Sp. z o.o. w dniu 26 listopada 2020 r. Prace obejmują analizę stanu zerowego środowiska, w tym inwentaryzację przyrodniczą i opracowanie dokumentacji do postępowań administracyjnych, m.in. na potrzeby decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i decyzji wodno-prawnej.

W okresie styczeń-lipiec 2021 r. zrealizowano badania związane z oceną stanu zerowego środowiska, w tym prace studialne oraz inwentaryzacje przyrodnicze. Zakończono badania zimowych tropów oraz zimowania ptaków i nietoperzy, które odbyły się w styczniu i lutym 2021 r. Od marca 2021 r. trwają prace dla kolejnych zakresów przyrody ożywionej i nieożywionej, np. siedlisk przyrodniczych, obserwacji ptaków, nocnych obserwacji ssaków, kontroli cieków i zbiorników wodnych.

Badania terenowe są realizowane we współpracy z firmą Multiconsult Polska Sp. z o.o. na podstawie umowy zawartej przez spółkę CPK w dniu 21.01.2021 r. Wykonanie badań terenu jest niezbędne do opracowania Master Planu i dokumentacji przedprojektowej dla inwestycji portu lotniczego. Badania terenu rozpoczęły się w lutym 2021 r. i do lipca 2021 r. zrealizowano wizję terenową dla badań hydrogeologicznych oraz przeloty fotogrametryczne na obszarze 157 km^2. Efektem prac będzie ortofotomapa, numeryczny model terenu oraz numeryczny model pokrycia terenu. Trwają również pomiary geodezyjne związane z oceną istniejącego stanu obiektów budowlanych za pomocą skaningu laserowego wraz z dokumentacją zdjęciową.

W związku z realizacją prac planistycznych umożliwiających rozpoczęcie inwestycji oraz mając na uwadze dalsze etapy, w tym kwestie związane z certyfikacją lotniska, istniała konieczność prowadzenia obserwacji meteorologicznych oraz opracowania studium meteorologicznego z terenu lotniska. Prace nad przygotowaniem stacji meteorologicznej i opracowania raportów są realizowane we współpracy z firmą AVIOMET Sp. z o.o. Pomiary zaczęły się od 1 października 2021 r.

Kluczowym elementem dla prac planistycznych lotniska jest opracowanie Planu Generalnego. Spółka CPK realizuje obecnie działania w tym obszarze, w szczególności w zakresie określenia delimitacji terenu oraz opracowania prognoz ruchu lotniczego.

Następnym etapem prac nad Master Planem będzie opracowanie szczegółowej koncepcji CPK, która wykorzystana będzie do sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w dalszej kolejności opracowanie Planu Generalnego warunkującego założenie lotniska według wymogów ustawy „Prawo lotnicze". W tych ramach będzie opracowana dokumentacja przedprojektowa (niezbędna do rozpoczęcia dalszych prac projektowych i przygotowawczych). Master Plan będzie uwzględniał integrację lotniska z infrastrukturą kolejową i drogową oraz zagadnienia zarządzania przestrzenią powietrzną, będące w gestii Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Mając na uwadze cele z Programu Wieloletniego opracowywane są warianty realizacji prac przygotowawczych, podział na etapy zależnie od pozyskiwania decyzji administracyjnych oraz podejście do pakietowania prac projektowych dla portu lotniczego.

W kontekście projektowania CPK oraz procedur wyboru projektantów i inżynierów w marcu 2021 r. przeprowadzono trzy tury Wstępnych Konsultacji Rynkowych (WKR) z 5 zakwalifikowanymi podmiotami – dużymi międzynarodowymi firmami architektonicznymi. Powyższy proces istotnie przyczyni się do

[1] Uchwała Nr 156 Rady Ministrów z dnia 28 października 2020 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego – „Program inwestycyjny centralny Port Komunikacyjny. Etap I. 2020–2023".

opracowania modelu realizacji prac projektowych – dla terminala (Master Architekt) oraz w zakresie pozostałej infrastruktury lotniskowej.

W roku 2019 na przełomie lutego i marca 2019 w gminach Baranów, Teresin, Wiskitki zlokalizowanych na terenie budowy portu lotniczego „Solidarność" zostali powołani przedstawiciele Rady Społecznej ds. CPK. W/w Rada jest kolegialnym ciałem doradczym dla podmiotów odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego: Biura Pełnomocnika Rządu ds. Centralnego Portu Komunikacyjnego dla Rzeczypospolitej Polskiej oraz spółki Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o. oraz innych podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w inwestycję w odniesieniu do planów i działań istotnych dla społeczności lokalnych gmin Baranów, Teresin i Wiskitki.

Każda gmina wytypowała po 5 reprezentantów. Poniżej przedstawiam zarys dotychczasowej współpracy:

• od 2019 rok prowadzone były prace nad nowelizacją ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym i były one przedmiotem dialogu z Radą Społeczną ds. CPK i powołanym w jej ramach Zespołem ds. nowelizacji specustawy;

• w toku prac nad projektem ustawy na jej początkowym etapie Rada Społeczna została zaproszona do składania uwag i propozycji zmian. W odpowiedzi Rada Społeczna przesłała własny projekt ustawy we wrześniu 2019 r., do których spółka CPK szczegółowo się odniosła;

• we wrześniu 2020 r. Spółka przekazała Radzie projekt nowelizacji ustawy o CPK z zaproszeniem do składania uwag. W odpowiedzi Rada przekazała w dniu 21 września 2020 r. uwagi do projektu Ustawy;

• szczegółowe odniesienie do uwag Rady zostało przekazane w piśmie Pełnomocnika Rządu ds. CPK z dnia 25 listopada 2020 r., w którym został opisany dotychczasowy przebieg spotkań poświęconych nowelizacji ustawy oraz wskazane zostały najważniejsze (z punktu widzenia społeczności lokalnych) rozwiązania legislacyjne;

• projekt ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego Centralnego Portu Komunikacyjnego jest rezultatem dotychczasowych prac realizowanych przez Pełnomocnika i zawiera rozwiązania, które były przedmiotem dialogu z Radą w 2019 i 2020 r. Został on wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów w dniu 26 lipca 2021 r. pod nr UD259[2] z planowanym terminem przyjęcia projektu w III kwartale 2021 r.

• najważniejsze założenia projektu ustawy zostały przekazane w korespondencji Pełnomocnika do jednostek samorządu terytorialnego i do mieszkańców w dniu 21 lipca 2021 r. Miało to miejsce jeszcze przed wpisaniem projektu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów;

• projekt ustawy wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji został opublikowany na stronie Rządowego Centrum Legislacji[3] w dniu 27 lipca 2021 r. oraz Ministerstwa Infrastruktury[4] i skierowany do konsultacji publicznych w dniu 27 lipca 2021 r. z terminem zgłaszania uwag do 31 sierpnia 2021 r., wydłużonym do 14 września 2021 r. Należy podkreślić, że odrębne pisma, informujące o projekcie ustawy, wysłane zostały do Wójta Gminy Baranów, Burmistrza Miasta i Gminy Wiskitki, Wójta Gminy Teresin oraz do Przewodniczącego Rady Społecznej ds. CPK w dniu 27 lipca br.

Warto w tym miejscu odnotować, że obecnie trwają prace nad uwzględnieniem uwag zgłaszanych do projektu ustawy na etapie uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych, zatem nie można na chwilę obecną wskazać ostatecznego brzmienia poszczególnych regulacji. Jednakże już teraz w projekcie

---

[2] Projekt ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego Centralnego Portu Komunikacyjnego, https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r946781,Projekt-ustawy-o-usprawnieniu-procesu-inwestycyjnego-Centralnego-Portu-Komunikac.html .

[3] https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12349462/katalog/12806033#12806033 następnie przeniesiony do https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12351450 .

[4] Zaproszenie do konsultacji publicznych projektu ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego Centralnego Portu Komunikacyjnego, https://www.gov.pl/web/infrastruktura/zaproszenie-do-konsultacji-publicznych-projektu-ustawy-o-usprawnieniu-procesu-inwestycyjnego-centralnego-portu-komunikacyjnego

trudno się dopatrzeć sugerowanych ograniczeń w zakresie praw nabytych obywateli, niewystępujących w systemie prawa ograniczeń samorządu terytorialnego, zagrożeń dla środowiska naturalnego czy wreszcie działania prawa wstecz.

W najbliższym czasie w procesie dialogu z mieszkańcami są zaplanowane szeroko zakrojone badania społeczne, realizowane przez firmę badawczą. W pierwszym etapie podczas prowadzenia badań jakościowych jesienią tego roku zostaną określone główne obszary i potrzeby informacyjne mieszkańców, w drugim etapie zostaną zrealizowane badania ilościowe, podczas których ankieterzy będą odwiedzali gospodarstwa domowe na terenie inwestycji i zbierali wiedzę w bezpośrednich rozmowach z mieszkańcami.

Od początku 2021 roku odbyło się ok. 50 spotkań i wydarzeń z udziałem przedstawicieli władz i mieszkańców z obszaru planowanej budowy lotniska „Solidarność". Dla większości tych wydarzeń inicjatorami lub organizatorami byli przedstawiciele spółki CPK. Łączna liczba ich uczestników wyniosła ponad pół tysiąca. Wydarzenia te obejmowały takie formaty, jak: spotkania koordynacyjne z władzami samorządów, spotkania z Radą Społeczną ds. CPK, spotkania konsultacyjne, zebrania z mieszkańcami, warsztaty planistyczne, festyny czy inne wydarzenia organizowane dla mieszkańców w formie zewnętrznej. Wszystkie te wydarzenia dotyczyły m.in. takich miejscowości, jak: Baranów, Drybus, Grodzisk Mazowiecki, Kaski, Pułapina, Nowy Oryszew, Osiny, Teresin, Sochaczew, Stanisławów, Wiskitki, Wyczółki czy Żyrardów.

Z wyrazami szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marcin Horała

Sekretarz Stanu